

zaaknummer 2012T722

Datum beslissing: 19 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

[naam]
geboren op [datum],
tot [datum] lid van de Congregatie Broeders van Maastricht (F.I.C.),
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 juni 2014.

Op 1 oktober 2014 heeft de griffie een brief ontvangen van broeder [naam], provinciale overste Broeders van Maastricht (F.I.C.).

Op 27 november 2014 is bij de griffie namens aangeklaagde een verweerschrift ingekomen van broeder [naam] voornoemd.

Op 24 april 2015 heeft de griffie nog van mr. Van Duyneveldt-Franken via de e-mail verklaringen ontvangen van [naam] en van [naam] en [naam].

Op 28 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken.

Aangeklaagde is niet ter zitting verschenen.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd en broeder [naam], lid van de Congregatie der Broeders van Maastricht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Aangeklaagde was de leraar van klager in de eerste klas (schooljaar 1960-1961) van de lagere school, de [naam]school in [plaats]. Het was gebruikelijk dat degene die het meest zijn best had gedaan of het hoogste cijfer had behaald, mocht nablijven om de leraar te helpen met de voorbereidingen voor de volgende dag. Dat overkwam klager ook een aantal keren. Bij het op volgorde leggen van de schriften kwam aangeklaagde naast of achter klager staan en betastte zijn kruis. Hij ging daarbij met zijn hand in de (korte) broek van klager en betastte diens geslachtsdeel op de huid. Dit gebeurde meerdere keren; naar schatting een keer of vijf.

Ter zitting heeft klager dat nader toegelicht en verklaard dat hij zich één keer kan herinneren en dat het wel vaker is gebeurd, maar zich dat niet meer precies kan herinneren.

Klager heeft nooit aan zijn ouders durven vertellen wat er op school was gebeurd. Ook anderen wisten er niets van.

2.2 Klager heeft niet heel bijzondere gevolgen van het misbruik ondervonden. Het is altijd latent aanwezig geweest en hij wordt er vooral steeds aan herinnerd als er iets in de media verschijnt over seksueel misbruik.

Het is met name naar boven gekomen ongeveer 20 jaar geleden, toen een vriend het seminarie verliet omdat daar dingen gebeurden waar hij niet achter kon staan (seksuele contacten tussen mannen). Klager heeft toen aan zijn vrouw verteld over het misbruik in zijn eigen jeugd. Ook zijn kinderen zijn er inmiddels van op de hoogte. Klager heeft er in de jaren '80 ook met zijn zussen over gesproken.

Klager heeft jaren geleden ook met een goede vriend (rechter van beroep) en diens (toenmalige) vrouw over het misbruik gesproken. Sinds de echtscheiding van hen heeft klager die vriend echter uit het oog verloren.

Klager heeft sinds vier jaar geen werk meer. Zijn vrouw is na een ziekbed van 10 weken overleden.

2.3 Nu het seksueel misbruik volop in de belangstelling staat, vindt klager dat hij ook zijn verhaal een keer moet doen. Het heeft hem al opgelucht zijn klacht kenbaar te maken. Daarnaast vindt klager dat aangeklaagde aangesproken moet worden op zijn verkeerde gedrag.

3. **Het verweer** (zakelijk weergegeven)

De provinciale overste broeder [naam] heeft namens aangeklaagde, een ex-broeder, verweer gevoerd. Broeder [naam] heeft aangeklaagde en zijn vrouw gesproken en later heeft aangeklaagde in een brief het een en ander nog verduidelijkt. Aangeklaagde herinnert zich totaal niets van de klacht. Uit respect voor klager wil hij niet ontkennen dat vanuit diverse belevingen van jonge kinderen een en ander bij klager thans zo wordt ervaren. Volgens aangeklaagde kan het echter niet anders dan dat er sprake is van een misverstand op het gebied van de beleving of van een persoonsverwisseling. Volgens aangeklaagde is er nooit op enigerlei sprake geweest van iets wat zou kunnen duiden in de richting zoals klager aangeeft, noch in zijn verdere loopbaan noch in de jarenlange periode dat hij als vrijwilliger werkzaam was in de parochie.

Aangeklaagde was van augustus 1959 tot augustus 1961 werkzaam aan de [school] als broederonderwijzer in de eerste klas. Er zijn geen aanwijzingen dat de verplaatsing van aangeklaagde naar [plaats] in augustus 1961 plaatsvond op grond van (het vermoeden van) een duidelijke misdraging.

In zijn brief heeft aangeklaagde verklaard dat het in die tijd gebruikelijk was dat na schooltijd één of meerdere kinderen even mochten helpen om enkele praktische dingen te doen. Ook aangeklaagde heeft daar waarschijnlijk gebruik van gemaakt. Aangeklaagde herinnert zich praktisch niemand van de twee jaren op school in [plaats]. Hij voelde zich niet op zijn gemak in de grote stad en was dan ook opgelucht dat hij na twee jaar [plaats] mocht verlaten.

In mei 1971 is aangeklaagde uitgetreden uit de congregatie en in december 1971 is hij getrouwd. Hij bleef daarna als leken-leerkracht aan een school verbonden.

In de verslaglegging van destijds heeft de broeder-inspecteur niets vermeld over enig seksueel misbruik dan wel over mogelijke misdragingen van aangeklaagde jegens leerlingen. In de archieven is verder niets te vinden dat duidt op misdragingen jegens leerlingen door aangeklaagde. Ook in de informatie die de Congregatie vanuit de Commissie Deetman heeft ontvangen wordt de naam van aangeklaagde niet genoemd.

De onderhavige klacht is de eerste en enige klacht die de Congregatie via Hulp & Recht en later via het Meldpunt betreffende aangeklaagde heeft ontvangen.

Op grond van de ter beschikking staande gegevens kan broeder [naam] in formele zin noch bevestigen noch ontkennen dat aangeklaagde zich destijds schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager. Aangeklaagde kan zich geen enkele vorm van welk misbruik dan ook herinneren. Overigens heeft broeder [naam] geen enkele reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Indien het naar voren gebrachte werkelijk heeft plaatsgevonden, dan wil broeder [naam] de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan. In dat geval biedt de Congregatie oprechte verontschuldigheden aan.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Blijkens het verweerschrift kan aangeklaagde zich geen enkele vorm van welk misbruik dan ook herinneren. Aangeklaagde is niet persoonlijk ter zitting verschenen. De provinciale overste, die aangeklaagde nog bij hem thuis heeft gesproken, heeft desgevraagd ter zitting verklaard dat hij van aangeklaagde niet heeft gehoord dat hij wegens zijn gezondheid, dan wel om enige andere reden verstek zou laten gaan. Door niet ter zitting te verschijnen heeft aangeklaagde naar het oordeel van de Klachtencommissie een belangrijke gelegenheid om in persoon tegenover de Klachtencommissie zijn zienswijze naar voren te brengen niet benut. Volgens aangeklaagde, zo blijkt uit het verweerschrift, is er wellicht sprake van een persoonsverwisseling. Dit is naar het oordeel van de Klachtencommissie zeer onwaarschijnlijk, nu ter zitting door klager nog een klassenfoto is overgelegd en door de

provinciale overste is bevestigd dat zonder enige twijfel aangeklaagde in het schooljaar 1960-1961 op genoemde school in de 1^e klas werkzaam was.

Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager door aangeklaagde meerdere keren, naar schatting een keer of vijf, aan zijn geslachtsdeel is betast.

De Klachtencommissie is tot dit oordeel gekomen, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt klagers verklaring ondersteund door de overgelegde verklaringen van zijn zussen en zijn kinderen, waaruit blijkt dat klager met hen respectievelijk reeds in de jaren '80 van de vorige eeuw en rond het jaar 2000 heeft gesproken over wat er met hem op school was gebeurd. Ook blijkt er uit dat de inmiddels overleden partner van klager er al die tijd van heeft geweten.

Ter zitting heeft klager verklaard bereid te zijn, indien nodig, aan genoemde oud-vriend (rechter van beroep) te vragen nog een (ondersteunende) verklaring over te leggen. De Klachtencommissie acht dit niet noodzakelijk, nu de provinciale overste ter zitting heeft verklaard dat hij de verklaring van klager geloofwaardig acht en dat derhalve ter nadere ondersteuning van die klacht het overleggen van nader steunbewijs voor hem niet nodig is.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas zes jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde sinds 1971 is uitgetreden en hij thans geen kerkelijke functie meer bekleedt, zal de Klachtencommissie geen maatregelen tegen hem adviseren. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed en een oprechte spijtbetuiging door de provinciale overste kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van het leed van klager.

4.6 Klager heeft niet om een financiële vergoeding gevraagd. De Klachtencommissie wijst klager erop dat, bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, hij zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciale overste van de Congregatie der Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 mei 2015 door:

mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aan aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.